DECLARATIE VAN HET PARLAMENT VAN *ENGELANDT*:

AENDE

HOGE ende MOGENDE HEEREN

De Heeren Staten Generael

Vande Verenigde NEDERLANDEN.

Belangende hare laeſte

AMBASSADE IN ENGELANDT.

LONDEN:

Gedruckt voor *Laurents Blaiklock* dight by de Tempelbar inde meremin, Anno 1645.

Hooge en Mogende Heeren.

DE Heeren en de Communen vergadert int Parlament van *Engl*land, nemende in Conſideratie de onlangs gedaen Ambaſſade, aen haer gedirecteert, by uwe *Ho. Mog.* Welweetende byde ſucceſſive tranſactie van affairen, tuſſchen dit Coninckryck, & de Staten vande vereenigde provintien, in Nederland, Als by de notable aſſiſtentien Mutualyk gegeven, & ontſangen, tegens de vianden van Elkandren blyken magh: Ja vande eerſte beginſelen der reſtauratien van de vryheeden uwer Republyck, tot op deeſen tyt, ſo is daer een vaſtevereeniging, & Conſtante intercours van vrindſchap en Reale affectie geweeſt, tuſſchen dit Coninckryck, & die ſtaet, de Mutuale expreſſien hier af, door veele actien van liefde, en hulp, aen malkanderen betoont, ſtreckende ten Goede & tot welvaert van beyde: Syn door de

ſegening godes altyt gecroont geweeſt met een goet ſucces, tot vermeerdering, en ophooping van een floriſant geluck aen beyde ſyden.

Conſidererende dan, dat de ſelue profeſſie vande ware geretormeerde Protteſtante Religie, de advantagie van Trafique, & aſſiſtentie, door Reden en vande ſcituatien, waren, & ſcheepen, ende de algemene vianden van beyden (twelck deal gemene intreſt was van Religie, en Staet, dat dit geluckig verbondt eerſt gecombineert heeſt) Continueren noch tot op den dagh van heeden.

Daerom dan door de obſervatien van godes ſegen, ende de lange experientien vande vrughten & geluckige effecten hier van, ſy behoorden in alle Reden nu veel magtiger te weeſen, om deſelue te continueeren als inde ſwacke beginſelen. Wy hebben daerom goed gevonden, uwe *Ho. Mog.* te doen weeten, dat gelyck deeſe godſalige en ſtricte Aliantie, gederiveert is, van hare vooruaders op haer, ſo en wenſchen, noch begeren ſy oock niet hooger, als dat het ſelue magh Continueren van geſlagte, tot geſlagte ſonder eenige intermixſie indien godt ſulx gelieſde.

Verſekeren Vwe *Ho. Mog.* dat ſy noyt met haer wil, yts ſullen doen noch lyden gedaen te

werden

werden (ſo verre in hare maght is) twelck ſoude mogen ſtrecken tot diminutie hier of, inde minſte graad: maer ſullen ter Contrarye alle gelegent heden waernemen om Vwe *Ho. Mog.* te doen, Verſtaen hoe ſeer ſy genegen Zyn, dat door haer toedoen een fondament, moght werden gelegt (ſoo t mogelyck is,) van grooter Verſekering, en van een nader vereniging als voordeſen geweeſt is.

En gelyck als wy hier in onſe intentien, en begeerten, vertoont & verclaert hebben, ſo doen wy oock, awe *Ho. Mog.* hier by verſtaen dat wy in geene manieren en twyffelen of Vwe *Ho: Mog*: ſyn vande ſelue intentie, en nemen die Ambaſſade als een klaar getuigeniſſe hier af, voortcommende wt de goede Reſpecten die Vwe *Ho. Mog.* altyt hebben gedragen, tot de vrede & weluaert, van ſyn Mag^t. en al ſyn onderſaten, waer voor wy aen Vwe *Ho. Mog.* op dragen een danckbaer hartte tot inden hoogſten graad. En of wy, Wanneer wy in gedagte nemen onſe maniere van doen, in alle de Paſſagien, inde negotiatie van die Ambaſſade & onſe ſinceritey t hier in tegens Vwe *Ho. Mog.* en die ſtaet, geen Reeden en hebben om te ge-

louen dat Vwe *Ho. Mog.* anders daer van dencken, dan dat wy ons seluen geexpresseert hebben met behoorelyck Respect aen Vwe *Ho. Mog.* en sulkx als ten Reghten verwaght mogt worden van soo goede vrinden, geingageert in een saeck voorgenomen, & ondernomen, by Vwe *Ho. Mog.* alleen ons ten goede. Nochtans, in Regard dat dese Ambassade, het geluckig endt niet bereyckt en heeft van Vwe *Ho. Mog.* intentien, en tgeene dat beyde de huysen des Parlaments soo Ernstelyck begeeren, en hartelyck naer dorsten, te weeten de herstelling en beurediging, van deese distractien, en oneen igheeden, inde Coninckryken van syn Mag^t. endein Regard dat wy oorsaak hebben om tevreesen, dat de proceduren aen des Parlaments syde, alreede syn, ofte noch moghten vertoont worden aen Vwe Ho: Mog: in soodanigen manier en form, dat het een misuerstand mach veroorsaken, soo well toucherende de Comportementen tegens Vwe Ho: Mog: als inde Realiteyt van onse deuoyren, om een vaste en welgefondeerde vreede te optineeren: So vinden wy ons seluen geobligeert, ons diuoir te doen voor soo veel als in ons light, alle misuerstanden wegh tenemen, voornementlyck die

van

van ſoo hoogen en tederen natuer ſyn, en voordees tyt geen beeter off bequamer wegh, noch manier weetende, om deſe onſe begeerten te effectueeren, als Vwe Ho: Mog: bekent te maken met alle het geene gepaſſeert is, tuſſchen ons, & de Honorable parſonen, die van Vwe Ho: Mog: in die Ambaſſade geſonden waren. Om t ſelue dan te doen met de Regte Reedenen en gronden, ſo hebben wy daer een Collectie, en ware narratie van gemaeckt als volght.

So haeſt als wy Verſtaen hadden dat de Ambaſſadeurs van vwe Ho: Mo: hier guarriueert waren (twelck was int begin van *Ian.* $\frac{1643.}{1644.}$) en of wy doenmaels noch niet en wiſten of zy van Vwe Ho: Mog: geſonden waren, aenden Coninck, ofte aen t Parlament, ofte aen beyde te ſamen; ſo hebben wy haernoch tans ontfangen, in ſulken manier, en met ſoodanige Ciuile Reſpecten, alſmen altyt gewoon is geweeſt, te gebruycken, int ontfangen van Ambaſſadeurs, die hier opt hoogſte welkom geweeſt ſyn.

Naerdatſe nu veele weeken in *Londen* waren geweeſt, ſoo ſynſe vertrocken naer *Oxford*, ſonder eenig adres aent Parlament te doen, oft intimatie van hare intentien te geuen, als alleen

datſe

datſe gereſolueert waren haer eerſt Byden Coninck te veruoegen, die doenmaels in *Oxford* was. Naer datſe ontrent 6. weeken aldaer waren geweeſt, ſoo zynſe wederem harwaerds gecommen ende op den 18. dagh van Maert, $\frac{1643.}{1644.}$ hebbenſe een geſchrift ouergeleuert, aen yder orateur van beyde de huyſen vant Parlament, met een memory optgene twelck aenden orateur vant huys der lords geleuert wiert, vandeſen inhout *Ouergeleuert by de Ambaſſadeurs vande Heeren Staten, aen Mounſieur de Baron Grey van Wark, Orateur, om gecommuniceert te worden aende, Heeren vant Parlament den* 14. *dagh van Maert.* $\frac{1643.}{1644.}$

Het ander aenden orateur vant huys der gemeenten, met een memory van deeſen inhout.

Ouergeleuert by de Ambaſſadeurs vande Heeren Staten, aen Mr. Willem Lenthal, Orateur, om gecommuniceert te worden, aende Srs. de Communen, vant Parlament, deſen 14. *Maert.* $\frac{1643.}{1644.}$

De Heeren, & de Communen, en Conden op de Materie van deeſe papieren geen antwoort geeuen, om datſe aen haer niet en waren geadreſſeert, in ſulke woorden (beyde inde Materie & manier) datſe (wettelyck en volgens de Cours

Cours van Parlament) notitie Conde nemen dat deese schriften aen haer Gedirecteert waren en niet tegenstaende datse op deese tyt, noch ook noyt te vooren eenige brieuen van Credentie en hadden Vertoont van Vwe Ho: Mog: aen geen van byde huysen vant Parlament (want het selue geschieden eerst op den 12. *July*, daer naer) maer in Regard dat die Papieren, een Ambassade van Vwe Ho: Mog: purporteerden; So warense seer gewilliglyck onfangen by de Heeren, & Communes, vant Parlament, die droeuig waren dat eenige ding, haer Incapabel soude maken van een spoeddige satisfactory antwoord te geuen. En op dat alle pretencie van misverstand door manquement van kennes (t sy inde styl, of manier van addresseren) weghe nomen moght worden, soo syn de huysen van t Parlament willig geweest dat eenige van hare leeden sich by de Heeren Ambassadeurs soude Veruoegen, om haer met deese dingen bekent temaken, twelk also geschiet is, en hebbent selue in geschrift by haer gelaten; hoewel de huysen vant Parlament, oorsaeck hadden om te gelouen, dat de Heeren Ambassadeurs niet ingnorant en waren, hoe andere Ambassadeurs, vanden

fransen

franſen Coninck de welke aent Parlament ouerleuarende, Papieren met adreſſen van gelycke ſubſtantie, geen antwoordt en verkreegen. De Huyſen vant Parlament naer Lange, expectatie en vernamen noch ontfingen van de Heeren Ambaſſadeurs niets, darom hebbenſe op den aghſten dagh van *April*, 1644. deeſe volgende ontwoordt op haer ouergeleuert papier geſonden.

De Heeren & Communen int Parlament van *Engeland* vergadert, willen altyt met behoorlyck Reſpect Erkennen, al ſoodanighe affectien, die geexpreſſeert ſullen werden, van hare Ho: Mog: aenden Conninck, ende aen ſyn Coninckrycken: Belydende dat zy nits hoogers en begeeren, als ſoodanigen vreede, die ſo wel procureren magh, Honeur, & geluck voor ſyne Mag^t. als de preſaruatie vande ware gereformeerde Religie, de Preuilegien vant Parlament, & vriheyt vande onderdanen, in zyn Mag^t. dry Coninckrycken volgens het onlangs opgereght verbont, ende wanneer zy in de naem van hare Ho: Mog: de Staten Gen^all. vande verenidge Nederlanden eenige dingen ſullen proponeren, aende Heeren, ende Communen, Vergadert int Parlament van *Engeland*, wy ſullen

daer

daer op doen, als behoorlyck sal geuonden worden.

Naer datse dese antwoord hadden ontfangen, soo syn daer veele Messagien, naer & van *Oxford* gesonden, & ontfangen geworden, van, & by, de Heeren Ambassadeurs.

Ende op den 4. *May* syn de Ambassadeurs gecommen by den Orateur van het huys der Communen, & by hem hebbense haer dienst gerecommandeert aen het Parlament, protesterende, dat hare genegent heeden, & begeerten, waren om goet te doen, maer datse met geen succes en Conden gemoetten, daerop hebbense haer afscheyt genomen, om wederom naer *Oxford* te vertrecken.

Hier op is aen den Orateur vant huys der Communen ordre gegeuen, om de Heeren Ambassadeurs voor haer vertreck noch een visite te doen, en Retourneren, haer Respect aen t huys der Communen betoont: Den Orateur heeft dit aldus geparformeert, vergeselschapt synde van veele leeden vant huys der Communen.

Maer als sy Vermerckten dat daer een Consiederabel leger (opgeregt door Authoriteyt vant Parlament) ontrent *Oxford* quam, (daer

ſylieden doen maels by den Coninck waren, ſoo ſynſe wt gecommen, met witte vlaggen voor haer, en ſoghten den graue van *Eſſex* (Generall van wegen het Parlament) te beweegen, tot een tractaet, om te Compoſeeren, alle ſoodanige differentien, als daer waren tuſſchen ſyn Magt. ende het Parlament.

Syn Exelentie verſeekerden haer (waer of wy niet en twyffelen of was by haer te voor oock ſeer wel bekent) dat het alleen inde maght vant Parlament was, om ſoodanigh tractact te appointeren, met welck antwoort (naer beleefde ont halinge) Zynſe wederom gekeert naer *Oxford*, & vandaer quamenſe met haer witte valggen, (die al de wegh lang voor haer gedragen wierden) ſelf, tot in deeſe ſtadt van *London*.

Alwelck niet tegenſtaende de quade effecten die ſulken doen Con hebben voort gebracht, & voornementlyck int leger, ſoo hebben wy dit niet alleen willen ongemert laten paſſeeren, maer daerenbouen, het brengen van verſchyde parſonen in haer treyn, van *Oxford*, die *London* anderſins niet en dorſtengeſien hebben: Ende dat, om dat wy inder Waerheyt, en Realiken dat begeerden, twelck ſy en haer vlaggen

ſo

ſo ſeer ſcheenen te pretendeeren.

Naer datſe wederom harwaerds gecomen waren ontrentden 19. *Iunii* 1644. So hebbenſe Maſſagien geſonden aen beyde huyſen vant Parlament: Ende doen weeten datſe yts van Vwe Ho: Mog: aen haer hadden te Communiceren: Waer op in antwoord ontrent 2. of 3. dagen daer naer, aen haer geſonden, wiert, dat de huyſen van t Parlament verwagten dat de ambaſſadeurs, haere begeerten van audientie ſchriftelyck ſouden doen, ende indien ſulx geſchieden in ſoodanigen ſtyl dat, het Parlament daer in vergenoeging Conde hebben; Soo ſoudenſe dan Commen als tot het Parlament van *Engeland*, en haer ſoud Audientie gegeuen werden in yder huys aparto.

Dit hebbenſe alſo gedaen door een geſchrift, van Dato 5. *Iuly*, waer in ſy hare begeerten gepreſenteert hebben, als aende Heeren & Communen vergadert int Parlament van *Engelandt*, daer op wiert haer den 18. dagh vande ſelue maent, Audientie gegeuen in beyde huyſen des Parlaments, met een ſeer Honorabele en Reſpectiue Receptie; doen leuerdenſe de brieuen van Credentie, van Vwe Ho: Mog: ouer, met van

aenbieding van haer Interpoſitie,& mediatie,int vereenigen van de differentien tuſſchen ſyn Mag^t, en het Parlament; twelck ſy ſchriftelyckint Parlament gelaten hebben, neffens een Memorie, ouer Reparatie van ſchade, by diverſe Coopluyden,& ſchippers,vande verenigde Provintien,geleden,ſoo in haregoederen als in ſcheepen, en in haer Cours van handeling, met een begeerte, datter Commiſſarien geapointeert mogten worden,om deeſe dingen te Redreſſeren: Tôt ſatisfactie van hare begeerten, toucherende de ſcheepen, ende trafiqe, ſoo heeft het Parlament op den 24. *Iuly*, diuerſe vande Lords, ende vande Communen, gecommitteert om met de Ambaſſadeurs ouer de voorn Clagten te tracteren, wat beyde de huyſen voorts gedaen, ende geſlooten hebben, int ſtuck vande ſheepen, dat ſullenſe particulier, ende ſeer ſpoedigh aen Vwe Ho: Mog: ouerſenden, in ſulker voegen datſe verhoopen, dat het een volcome ſatisfactie geuen ſal.

Ende op haer ander geſchrift (toucherende de mediatie) de huyſen van t Parlament hebben op den 6. *Decembr.* daer aen volgende dit antwoordtgeſonden.

Het

Het Parlament van *Englandt*, erkennen met alle Reſpect, en danck baerheyt, de groote, & ſeer goede affectie, vande Hooge ende Mogende Heeren, de Staten Generael vande verenigde Provintien: Geexpreſſeert by haer Ambaſſadeurs, ſtreckende tot een goede vreede, & geluckſalicheyt, in ſyn Mag^ts. Dominien, ende het Parlament: daer neffens haer vrindelycke aenbiedingh, van Interpoſitie, en inde gebruykingh van haer wtterſte divoyren, om t ſelue te effectueeren, indien ſulx ſal begeert worden. Wy en ſouden ſoo veel tyt niet hebben laten voorby ſchieten (int mainteneren, en ſoeken van vreede (want dat is altyt onſe hoogſte oogmerck geweeſt,) en hadden wy (voor deeſe aenbieding vande Heeren Ambaſſadeurs) ons ſeluen in geen wegh geſtelt gehad, om van ſyn Mag^t. een welgegronde vreede te obtineren, door t prepareren van ſekere Propoſitien, die tot dien end ſyn ſtreckende, welke Propoſitien (op de gemeene intereſt van beyde de Coninckrycken, Tot nu onlangs) geruſt hebben inde handen vande Staet van *Schotlandt*, ende nu weder harwaerts gecommen ſynde, ſyn door Gecommitteerde van beyde de Coninckryken, geſonden, & gepreſenteert

aen

aen ſyn Magt. ,waer op wy nu eengenadig antwoordt verwagten, te meer alſoo deſelue ſtrecken, ſo wel ten goede van hem ſelfs, als van ſyn onderdanen.

Dit niet tegenſtaende ſo en Connon wy niet naerlaten onſe mening te expreſſeren; ouer het gode Reſpect dat wy ontfangen vande, *Hoge ende Mogende Heeren, de Staten Generael, vande vereenegde Provintien*, en hare groote genegentheyt om een geluckige vreede te aduanceren, twelek een ſeer groote, influentie ſal hebben, in het toecommende goedt, & quaat, van alle die Profeſſy doen, vande gereformerde Religiee ende int particulier, *De Hoge ende Mogende Heeren, de Staten Generael vande verenigde Proventien*, wiens voorſpoet als ons eygen, wy altyt met een ware affectie beuorderen ſullen.

En of de begeerde Mediatie, hier met niet en is toegeſtaen, ſoo hopen wy nochtans dat Vwe Ho: Mog: dit niet vremdt en ſal duncken, voornementlyck wanneerſe Conſideren ſullen in wat poſtuer onſe affayren ſtonden, ſo op die tyt vande audientie, als op de tyt van deeſe antwoord: Dat de twee Coningryken verenight waren in een ſolemneel verbond, voor den almagtigen

magtigen Godt, en by een Legue, den eenen aen den anderen geſlooten, als een ondeylbaer Lichaem, om deeſe ſaeck te proſecuteren, tot dien ende wierden doenmaels Propoſitien (om een ſekere en welgegronde vrede te verkrigen) geprepareert, in een t ſamen geuoegde wegh, vande Parleamenten van beyde de Coninckrycken, twelk wy gelouen oock niet onbekent en was, aende Heeren Ambaſſadeurs, ten tyde van hare Audientie.

En deſgelyx wanneer Vwe Ho: Mog: ſullen Conſidereren, by wat hier voren is aengeweſen geweeſt, aengaende datſe de twee huyſen vant Parlament, Niet en wilde erkenneen voor t Regte Parl^mt. van *Engeland*, tot ontrent 6 maenden naer haer aenkomſt in dit Coninckryck, en oock by haer Comportementen. Dat wy wt alle deeſe Redenen, Reghte oorſaeck hadden om haer te ſuſpecteeren, datſe de deſeynen beuorderden, vande vianden van t Parlament, en in dit particulier, men magh welgelouen, dat het geene twelck ſo openbaer bekent, en geweten is by alle die onder ons woonen, was ook geweeten en bekent by haer, namentlyck dat dit Parlament geroepen, ende vergadert was, volgens

de

de fondamentele wetten van dit Coninkryck, en indiſſoluabel gemaeckt (t en waer door een contra Acte van t Parlament) by een wet in dit Parlament met Conſent van ſyn Mag^t.

De brieuen van Credentie by Vwe Ho: Mog: getekent, meer dan 6 maenden eer ſy het Parlament wilden erkennen, niet tegenſtande, dat deſelue gedirecteert waren, aent Parlament van het Coninckryck van *Engeland*, (gelyck als blyckt by de ſuperſcriptie.)

Dat Zy (volgens hare eygen verclaring) laſt ende beuel van Vwe Ho: Mog. hadden, om de beſcherming vande wetten deſes Coninckrycks te beuorderen, ſonder eenige Acte te defenderen, die ſou mogen ſtrecken tot diſtructie van dien.

Haer Comportement van in ſoo langen tyt het Parleament niet te Erkennen, in Reſpect dat die van *Oxford* tegens t ſelue gedeclareert hadden, droegh een implicatie van twyfeling, of de wetten, ende Statuyten, van dit Coninckryck, van eenige voorder maght waren, anders als naer de wil, ende gelieſte vanden Conink, dit Parleament hebbende haer eerſte Weeſen ontfangen, byde gemeyne wetten van dit Coninck-

ninckryck, en de continuatie vandien, by acte vant Parlament, waerby dit Coninckryck alleen geregeert wordt, en ſonder welck, de ganſche forme van deeſe Regeringe ontbonden ſoude ſyn. oock en Conden (Ho: ende Mog: Heeren) de huyſen vant Parlament niet wel wtleggen, haer imploy eren van eenen, Dillon, voor een van hare Secretariſen, en als taelman, die niet alleen een Papiſt was, maer oock ſeer geſuſpecteert voor een Yrſche Rebel, van deeſe tegenwoordige Rebellye van *Yrlandt*, en die in alle voorvallende occaſien, Zich ſeluen verclaerden, een viand te weeſen van het Parlament.

Hebbende Vwe Ho: Mog: nu ten deele geinformeert, wat de Ambaſſadeurs met ons gedaen hebben, wy ſullen deſgelycks Vwe Ho: Mog: bidden, in gedagten, te willen neemen eenige openbare Repreſentatien, die Zy, aen Vwe Ho: Mog: hebben gedaen.

Eerſt, in haer ſchryuens vanden 16. *Decembr.* wt *London*, 1644. onder andere dingen ſprekende van het proces vanden geweſen Biſſchop van Canterbury, ſo ſeggen Zy, *Ondertuſſen yuert het huys vande communen ſeer, om den Ertzbiſſchop van* Canterbury, *tot ſyn eynde te bren-*

gen, ende gelyck wy voordeesen verwittight hebben, hoewel daer geen wet in Engelanden is, daer by de feytten hem ten laste geleght, verclaret syn hoogh verraedt, ende de doot waerdigh te weesen, soo heeft Euenwel gemelte huys, nu verclaert by een Ordennantie, dat de voorz. Opgeleyde feytten van soodanige nature syn; ende hadden versoght, dat het hooge huys, haer met die Ordennantie soude willen Conformeeren, doch de Lords maekten daer in wat swaricheyt, en delibereren noch daer ouer.

Soo hadden huyden aght dagen, het huys vande Communen, een van haer ledematen genaemt Mr. Stroud, aent Hooge huys gesonden: Om de Lords te verssoecken; dat Zy haer inde saeck vanden Bisschop van Cantelbergs, wilde Conformeeren, ende als de Lords tot antwoord gauen: Dat Zy daer in haere Consideratien hadden, en men haer niet en moeste Verhaesten: Soo soude de voorz Mr. Stroud gesegt hebben, dat de gemeenten van Londen haer wel souden doen haesten.

Het huys vande Lords, accordeerden in alles met het huys vande Communen, toucherende die ordonnantie, en het dunckt de huysen vant Parlament seer vremdt, dat de Ambassadeurs,

deurs, ſoo Confident ſoude weeſen in de wetten van dit Coninckryck beter te kennen, als het Parlament, datſe het Parlament duruen beſchuldigen met in Iuſtitie, ouer de Condemnatie vanden Artzbiſſchop, of datmen van het huys vande Communen ſoude dencken: datſe haer niet naer behoren en ſoude gedragen hebben, tegens het huys vande Lords in die Meſſagie: daer inder waerheyt, niet een eenich woordt noch in die Meſſagie, noch in eenige andere, aengaende die Ordonnantie, is gebruyckt, die ſoodanige mening met brenghen Connen, noch niets dat gemeinſchap heeft met ſoodanige woorden als in haer ſchryuens geexpreſſeert wordt. Indeſelue brieff is deeſe expreſſie noch. *So dat wy met leetweeſen hier moetten Klagen, dat aen Vwe Ho: Mog: Commiſſie, weynich Reſpect, en Ceuiliteyt betoont werdt voordeeſen hebben wy dickmael geſchreuen: dat wy moghten wederom keeren naer Nederland, ende verwagten daer op met den naeſten poſt, Vwe Ho: Mog: goede Reſollutie.*

In een Brief vanden 6. *Ianuary, Op ſondagh voorleeden, heeft men oock inde Publique Kerke gebeeden, dat Godt niet en ſoude willen Laten ſuccedeeren, de handelinge van Pais, tuſſen*

vranckryck, & Spanien, ende tot Munſter, *mochte tuſſchen* Sweeden & Denemarken. *De Commun Counſel, ofte gemenen Raedt van deeſe Stadt* Londen, *is ook deeſe dagen verandert, onderwelke veranderinge, eenige Teykennen Geſpeurt Zyn, die Niet en ſtrecken tot onpartydicheyt, ſo dat het daer voor gehouden wert, dat deeſe nieuwe gecooren Commun Counſel, van geen beeter inclinatie en ſyn, dan ad voorgaende.*

De Commun counſel der Stadt *Londen* (waerop de Regering van die Stadt principaliken Ruſt,) is hier beſchuldight, (ten minſten met ſuſpitie) van partialiteyt, & diſaffectie, tot vreede: noch wert daer een ſware laſt gelegt, op de eerwaerdige, en godtalige predecanten, geen van beyde de huyſen hebben oyt van ſulke Publique gebeeden gehoort, noch en gelouen oock niet, dat ſoodanige gebeden gedaen ſyn, darom ſtellen wy t ſelue in Vwe Ho: Mog: Conſideratie, of de Ambaſſadeurs ook Reeden hadden: om deeſe informatie te ſenden.

Inden ſeluen brieff: *Een haring buysken toebehoorende aende Heere Burgemeeſter Conſter tot* Rotterdam, *dewelke in ſee van een duynkerker was genoomen, (doort aencoomen & wt*

vreeſe

vreeſe van een engels Schip, die den duynkerker meenden te ſyn een Hollands *Schip) ende welke buyſe als qualyck hier opgebracht, wy vry hebben gecregen: En willen die vande Admeraliteyts Court nu niet laten vertrecken: Ten ware dat ſy Couſtuyme betaelde, van het ſout dat hy inne heeft, ende op ſoodanige onredelyckheden wert het vertreck van deeſe buyſe nu eenen langen tyt geretardeert.*

Mog: Heeren, of de Ambaſſadeurs, geen oorſaecken hadden om deeſe Staat eerder met Reſpect en danck te Erkennen (nemende alleenlyck Cuſtuyme, oft ſaluage van dat ſcheepien.) Als de Iuſtitie van dit Coninckryck met onredelyckheyt te beſchuedigen? Sullen wy aen Vwe Ho: Mog: betonen wanneer wy ouerſenden ſullen, onſe proceduren aengaende Vwe ſcheepen, ende Cours van handel.

Januar. 20. 1645. *Het lage huys heeft ſyne Camer daer het vergadert, nu lateu behangen met tapytten, twelke noyt voordeeſen en is geweeſt, men ſeght dat de Lords hare Camer veranderende, mede ſullen Commen ſitten in het huys vande Communen, als in een lichaem met deſelue geredigeert werdende, te ſamen ſtemmen*

ende

ende de ſtemmen tellen ſullen. Als het Parlament Compleet was in voorleden tyden, ſoo is de Lords Camer geweeſt, van ontrent 126. ofte meer ſtemmen, ende het lage huys ouer de 500. ſtemmen, het ſyn altyt 2. huyſen geweeſt, ende het eenehuys en Conde niet beſluytten, dat het een Reſollutie ware, off den Coninck, ende het anderhuys moeſte daer in mede Conſenteeren, nu is den Coninck abſent, ende het hooge-huys ſoude nu geſmolten worden int lage huys, ende in die gemeene vergaderinge van ontrent 16. Lords die nu hier ſyn, ende ontrent 200. Communen, ſullen de meeſte ſtemmen de ſaken Ordonneeren, en Reguleren. Dit wert ons ſo geſeght, ende dat het ſtrecken ſal tot, vermydinge van veele diſputen, en veragteringen, die inde dagelyckſe Reſolutien voorvallen; het huys vande Lords blyſt op haer oude Reght Staen, & ſeggen dat dit is, haer Reght, ende Prorogatiuen te vernietigen, haer huys wegh te nemen, ende al haer maght te brengen ande Communen.

Ho : & Mog : Heeren, de Communen worden hier beſchuldight, datſe tragten ſouden om de Fondamentele wetten te willen veranderen, int weghnemen van het huys vande Lords, ende ſmelten t ſelue

int

int huys vande Communen, daer ter contrarye noyt yts int huys gedebateert en is geweeſt dieſaengaende, noch ſulx en is noyt voorgenomen noch begeert geweeſt, by t ſelue huys. Daer word oock getragt om de proceduren van het Parlament, te becladden door de abſentie van het grootſte getal der geleeden, van beyde huyſen. Daer ſy Vwe Ho: Mog: alſo wel hadden mogen informeren, dat bouen de 40. van het huys vande Lords, waren Papiſten, & Biſſchoppen, & dat de Biſſchoppen door een Acte vant Parlament, & ſyn Magts. conſent, wt het huys vande Lords wegh genomen ſyn, & dat veele vande Lords, die voordeeſen vant Parlament geweeken waren (& nu op een Regte conſideratie van haer Erreur) wederom gecommen Zyn (maer en worden niet toegelaten om weder int huys vande Lords te ſitten) & dat het huys vande Communen, tegenwoordigh beſtaet, in een veel grooter getal als in dien brief gementioneert is: bouen 250 hebben onlangs het Solemneele ende Nationale, verbondt beedigt, & aengenomen int huys, behaluen veele die inde affairen vant Parlament in diuerſe plaetſen gebruyckt worden, & dat veele tſedert dat dit

Par-

Parlament begon (twelck nu byna 5. Iaren is) geſtoruen ſyn, & noch geen andere in hare plaetſen en ſyn gecooſen.

De huyſen van het Parlament hebben goet gedaght om dit aen Vwe Ho:Mog: te doen weeten, op dat wt eenige Expreſſien, inde voorn brieff, niet gewaent ſoude werden, dat het grootſte deel der geleden vant Parlament, haer geabſenteert hebben, wt een miſnoegen ouer de proceduren.

Ho: & Mog: Heeren, t is waer deeſe aduertiſſementen waren t ſedert de antwoord op haer verſoeck van Mediatie, maer het Parl^mt. had voorder oorſaeck vandaer, om te gelouen, datſe niet miſgrepen en waren, & deſgelycks wt den inhout van ſyn Mag^ts. ſchryuens vanden 26. *Maert* 1645. geſonden aende Ho: & Mog: Heeren de Staten Generall, op die tyt wanneer, de Ambaſſadeurs wederom van hier vertrocken als volght.

Hoge ende Mogende Heeren, onſe goede vrinden ende geallieerden, by deeſe tegenwoordige (die den Heer Willem Boreel *ende de heer van Reynſwoude Baron van Reede, Vwe Ho: Mog: ſullen ouerleueren) verklaren wy ouervloedi-*

ger,

ger, het groote ſubieckt van vertrouwen dat wy genomen hebben, Inde Iuſtitie, en ſeer ſincere vrindſchap, die ghy onſe vrinden, en oude geallieerden ons betoont hebt, en al iſt dat wy hier voordeeſen kennes van gehadt hebben in veelerley manieren, ſo ontfangen wy nu nochtans een ſtarker ſatisfactie, ende bekennen volkomentliker vergenoeght te weeſen als oyt voordeeſen, in Vwe yuer voor t weluaren van onſen Parſoon, & de ware geruſtheyt van onſe Coninckrycken, door t ſenden & inployeren van twee ſulke volkomen, & wyſe Perſonen. Ende om de geregtigheyt van onſe Cauſe, en de klaer-heyt van onſe Proceduren te betonen, ſo hebben wy willig geweeſt, & wilden noch blydelyck & williglyck Remitteeren, (aende diſpoſitie ent ludgement van Vwe Staat, ende onſe andere geallieerden) de acomodatie van alle de differentien, die Engeland & onſe andere Coninckricken troubleeren.

Deeſe voorz Ambaſſadeurs hebben de Conſtitutie van deeſe Affayren, ſeer wel geleert, ende haer ſoo wel aen d een, als d ander ſyde gedragen, met een beſondere onpartidigheyt, ſo dat wy haer Immermeer gehouden ſyn grotelyx te Pryſen; ende gelyck als ſy ons t haerder aencomſt ſeer bereyt vonden om haer Interpoſitie te admitteeren: So hebbenſe ook op haer vertreckwel Connen onderſcheyden, int gene datſe nu onlangs geproponeert heb-

 ben,

ben nopende het Poynt vande Religie, & onſe volſtandigen yuer naer een vreede, derhaluen en twyfelen wy niet of ghy ſult ons een goede handt Reycken, om door Regte middelen dit te mogen becommen, op dat wy Reciproccallyck, profitabel aen u moogen weeſen: Gelyck als wy u hier verſekeren van onſe hartelyckſte begeerte, om op alle occaſien, en voorvallen, ſulx te ſullen doen. Wy wenſchen dat het u wilde gelieuen, om Int breede ſoo wel deeſe dingen, als meer andr e particulariteytten te willen hooren, gelyck als wy vertrout hebben aende Relatie van Vwe Ambaſſadeurs. Dus bidden wy Godt, Hoge & Mogende Heeren, onſe goede vrinden & geallieerden, dat hy u wil nemen in ſyn heylige, & waerdige beſcherminge.

Gegeuen in *Oxford*, deſen 26. Maert 1645.

Vwen ſeer goeden Vrindt.

CHARLES REX.

Lager ſtont door beuel des Conincks.

ED: NICHOLAS.

Aende hoge & Mogende Heeren, onſe goede vrinden & geallieerden, de Staten Generael der verenigde Nederlandſe Provintien.

Hoge

Hoge & Mogende Heeren, De Redenen waerom wy dit antwoordt niet vroeger en hebben geſonden, en ſyn niet ſoo ſeer geweeſt om dat onſe Affayren veeluoudigh, en groot waren, want wy bidden van ons te willen dencken, dat wy geen Affayren en willen Prefereren, voor onſe ſchuldige Reſpecten aen Vwe Ho: Mog: maer wy hebbent wt geſtelt, ten deele om te ſien, of niet de Ambaſſadeurs op een voorder informatie, wt haer ſeluen een onpartydiger Comportement wilde betoonen; doch voornementlyck om dat wy onwilligh waren, een weygering te doen op eenigh dingh dat in Vwen naem geproponeert wiert.

Hoge & Mogende Heeren, Wy ſullen nu voortuaren, int geen alrede aengeuangen was; Ontrent het laeſte vande Maent van January maeckten de Ambaſſadeurs een ſchyn als offe haer laeſte affcheyt van het Parlament namen, kerende wederom naer *Oxford*, om aldaer (gelyck geſeght wierd) deſgelyx te doen, twelck juyſt ontrent die tyt was, dat de tractaten tot *Vxbridge* haer begin namen: Maer ontrent het endigen vande tractaten, ſynſe wederom in *Lon-*

don gecomen, & op die ſelue morgen dat onſe Commiſſariſen vande tractaten, int Parlament wierden verwaght, om Rekening van hare proceduren te geuen, twelk was op den 24. dach van February, de Ambaſſadeurs ſonder eenich voorgaende verſoeck van audientie (volgens de gewonelycke Cours van Ambaſſadeurs) en gelyck het ſcheen by deeſe manier van doen, met een intentie, om mededeelich te willen weeſen, inde Rapporten die de Commiſſariſen ſouden doen aen t Parlament, die haer geſonden hadt: Zy quamen dierhaluen tot de Orateurs van beyde de huyſen, en preſten ſeer om dien morgen noch audientie te hebben, twelck haer vergunt ſynde, ſo maecktenſe deeſe volgende Propoſitien, aengaende de tractaten, dieſe in geſchrift hebben ouergeleuert, als volght.

Reght Honorabele,

Wy hebben voordeeſen ſo wel int Particulier als int Publique gedemonſtreert de grote begeerten, en ſincere divoyren vande hoge & maghtige heeren, onſe heeren de Staten Generael vande Verenigde Provintien, *waer in zy oock noch ſtant vaſtigh Continueren, te weeten, datſe die geluckige uur eens*

moghten

moghten ſien, van een goede accommodatie, tuſſchen den Coninck, & ſyn Parlament, ende een vrede [illegible]re eſtabuleert in deeſe Coninck[illegible]ken.

Ende uwe Hono[illegible] hebben ſoo [illegible] by uwe mon[illegible]ke belideniſſe, als oock aen ons o[illegible]geleuert in ge[illegible]ift, opden 10 December, niet al[illegible] betuyght dat [illegible]geerten, & ſencere intentien van onſe heeren, [illegible]e ſuperioren, ſeer accepta[illegible]el by u waren, m[illegible]ghy deed daer noch by, da[illegible]ghy oordeelden: dat [illegible]ſe accommodatie & ſo ſ[illegible] begeerde vreede, oock op [illegible]ogſe betrof al die g[illegible]en die profeſſie maken Vande [illegible]re gereform[illegible]rde Religie, & int particulier onſe Hee[illegible]uperioren.

Alle deeſe Motiven by u geſuppe[illegible]iteert, ende onſe plight, hebben in ons geſtadiglyck [illegible]wrogt een ſeer groote ſorgvuldigheyt om een oogh te [illegible]an ſoo wel op ſyn Mag[illegible] als op Vwe Proceduren, en nu onlangs op die Conferentie, & tractaten die tegenwoordich noch onderhanden ſyn tot Vxbridge waer ſyn Mag[illegible] & uwe Commiſſariſen met nuttigheyt arbeyden (ſoo wy hoopen) om dat ſoo ſeer gewenſte ſucces te optineren. Wy moeten dit ook ſeggen dat zynde in Oxford wy de eere genooten hebben, dat ſyn Mag[illegible] ordre gaff: datmen aen ons ſoude Communiceeren, alle de paſſages van die tracta-

ten:

ten: examinerende deſelue dan, ſo wel aen d' een als aen d' anderſyde, ſoo hebben wy vooreerſt geobſerueert: dat zyn Mag^t. bouen alle dingen een accomodatie begeert, & dat ſyn Mag^t. op't hooghſte geinclineert is, om allerley middelen van Content, en aſſurantie van zyn affectie te geeuen, in al ſodanige dingen die Reght, & Honorabel Zyn.

Ten tweeden ſoo ſyn wy geinformeert by de antwoord op Vwe propoſitien, Rakende het Gouernement der kerken, dat alle ſoodanige parſoneele exceſſen, als hier te vooren ſoude gecommitteert moogen weeſen, voor toecomende niet meer te vreeſen ſullen ſyn.

Ten derden, indien dat in de forma ſelue, van het kerkelyck Gouernement, & de exercitie van dien, neffens de Iuriſdictie die deſelue te vooren Comprehendeerden enige exceptie tegens genomen Conde worden, Vwe E. E. Connen oordeelen of ſulx alles niet gepreuenteert en is: door de middelen van die aenbiedinge die ſyn Mag^t. tot dien Ende heeft gedaen.

Ende niet tegenſtaende al dit S^rs. ſo hebben wy geſien: dat het ſtuck vant kerkelyck Gouernement, noch te Rugge, & ſonder accomodatie bleef ſtaan, derhaluen ſyn wy beweeght geweeſt, om wat nawer te Conſidereren, hoe Vwe E. E. in dit punt, eenige andere, oft voorder ſatisfactie ſoud mogen begeeren.

Wy

Wy ſyn geobligeert om te ſeggen, dat deeſe Conſideratie ſoo wel is wt geuallen dat Zyn Mag^t. aen ons heeft verclaert, & ons toegeſtaan: om aen Vwe E. E. te Communiceren: Dat byaldien Vwe E. E. Niet te vreden en ſyn met dat, twelck hy heeft aengebooden door ſyne Commiſſariſen, aende Vwe tot Vxbridge: *Dat ſyn Mag^t. dan (wt een ouertollicheyt) te vreden is, dat een Nationael Sinodus beroepen & vergadert magh worden, & dat daer neffens gedeputeerden van alle de gereformeerde Kerken in* Europa, *mogen werden geinviteert om haer aduys te hooren: welk Sinodus examineren ſal alle het gene twelk Rakende is, het point van Religie, int Gouvernement vande Kerck van* Engelandt, *alles wat ſtrydende is, tegens godes woord, t ſy int particulier, ofte int Generael, & dat ſyn Mag^t. te vreden is, om volgens haer goetuinden, alles te Corecteren ende Redreſſeren, ende door deeſe middel als door een algemeen Conſent van alle dugeenen die deſelue profeſſie van gelooff & Religie doen een goed endt te maken van alle deeſe tegenwoordige diſtractien.*

De Ambaſſadeurs wiſten op deeſtyt, ſeer wel, dat het Parleament hare interpoſitie niet aengenomen hadden; ſy wiſten dat beyde de Coninckrycken, Mutualick geingageert waren, inde propoſitien, waer op de tractaten waren aengeleght,

dat

dat oock t eene Coninckryck die mediatie niet en Conde aen nemen, ſonder Conſent van t ander: Maer ſy willent opt Parleament dringen, weetende dat by aldien het aengenomen had geworden, Reden van exceptie ſoude gegeuen hebben, aent Coninckryck van *Shotlandt*, aen welck Coninckryck, ſy noyt eenich adreſſ voor haer interpoſitie en hadden gemaeckt.

Den inhoudt van dit voorz papier, vertoont ſich in ſulker manieren, als of ſy haer ſelven Reghters wilde maken van die Propoſitien, daermen nu ophadde getracteert, de juſtitie, & moderatie vande geheele ſaack, inclineert ganſhcelyck op de andere ſyde, die ſy alleenelyck hadden gehoort.

Hare propoſitien vertoonen oock, dat wat ſyn Mag^t. heeft aengebooden, aengaende het Gouernement vande Kerck, in alle Reden ſatisfactie moght gegeuen hebben, ſchoon datme de Biſſchoplike Regeringe, in dit Coninckryck hadde toegeſtaen; twelck een ding is Contrary het Nationael verbondt, waer in ſy wiſten dat beyde de Coninckrycken nu onlangs getreeden waren.

De Corectie, & het Redres, van het voorz Gouernement

Governement in *Engelandt* : is de eenige Materie, waerom het Nationale Sinodus van alle de gereformeerde kerken van *Europa* by haer geproponeert wordt; het is te obſerueren datſe proponeeren : dat de Corectie, & het Redres, van dit Governement in de Kerck van *Engelandt*, by dat Notionale Sinodus, een middel is : om door het algemeen Conſent, van al de gene die deſelue profeſſie van gelooff, & Religie doen, een goedt endt te maken van alle deeſe tengenwoordige diſtractien : Daerſe nochtans niet ingnorant en ſyn dat dit Gouernement niet geexerceert mach worden int Coninkryk van *Schotlandt*, doordien dat ſulcks ganſchelyck weghgenomen is, door een Acte van Parleament, waer in ſyn Mag^t. ſyn Royale toeſtemmingh heeft gegeuen ende niet alleen dat Coninckryck, & de geleden van beyde de huyſen vant Parleament alhier : Maer dat oock veele duyſenden meer van ſyn Mag^ts. onderdanen van *Engeland* & *Yrlandt*, Staen verbond en (wt Craght van het onlangs opgeregte Nationael Verbondt) hare wterſte diuoyren te doen, om het Biſſchoplyck Gouernement (twelck in haer papier geintendeert woordt) beyde in, *Engelandt* & *Yrlandt*, geheelyck

wt teroyen, & de wederopregting int Coninckryck van *Schotlandt* te verhinderen: Oock en konnen wy niet begrypen, hoe eenig Biſſchoplyck Gouernement (ſchoon ſeer moderaet in de Ambaſſadeurs aprehentie) een nader unye ſoude Connen veroorſaken, inde vereenigde Prouintien, of in eenige andere vande naburige gereformeerde kerken, daer die Regering nu niet geexerceert en wordt.

En in Reſpect dat de Ambaſſadeurs wel wiſten, dat de vergaderinge vande theologanten (die het Parleamnt had beroepen, en die geaſſiſteert wierden, by deugtſame godgeleerde mannen wt de Kerck van *Schotlandt*) nu alrede twaelff maenden en meer hadden geſeeten, eer dat deeſe hare Propoſitie gemaekt was, en datſe oock wel konden weeten, dat deeſe vergaderinge, het Parleament niet alleen ſou aduiſeren, int Kerkelyck Gouernement, maer oock int maken van een Publique Directorie, om gebruykt te worden inden dienſt godes, in een belydeniſſe des geloofs, & in een Categiſmus, twelk alles gebruyckt ſoude worden in ſyn Mag^ts. dry koninckrycken, waeruan datſe eenige alrede tot parfectie hadden gebracht, & een groot progres gema-

gemaeckt inde reſt: wy en connen niet begrypen, waerom dat deeſe propoſitie, van een Nationael Sinodus te Roepen, Juyſt op deeſe tyt gedaen ſow worden, (& dat alleen om te Conſidereren ouer 't Redres vande tegenwoordige Regeringe vande Kerck van Engelandt) wanneer de actie hier af in deeſe Coniuncture van Affayren, niet anders als een ſmet ſou Connen werpen op de Proceduren van t'Parleament, (dewelcke begeren te aduiſeren met de theologanten) & op de deught, & geleertheyt vande eerwaerdige theologanten van deeſe vergadering.

Niet lange naer het maken van deeſe Propoſitien, begeeren de Ambaſſadeurs wederom audientie, van beyde de huyſen vant'Parlament, ende waren ontfangen, met ſodanigen Honeur, & Reſpect, als te vooren: Het geene dat ſy daer ſpraken wiert by haer oock ſchriftelyck ouergeleuert, ſynde van inhoud als volght.

Reght Honorabele

Twee dingen hebben onſe Heeren, & ſuperioren beweeght, om ons hare Ambaſſadeurs Extraordinaris, in dit koninckryck te ſenden: Teweeten hare plight, ende Vwe dienſt. Het eerſte heſtaet in hare maght, ende int

geuoelen van deese tegenwoordige distractien: Het ander bestaet ganschelyck in uwe keur om t'selve aentenemen op u welgeuallen.

Wy hebben nu al lange geleden, & diuerse malen, tegens uwe Hono^es. so wel van t'eene als van t'andere gesprooken gelyek wy oock gedaen hebben aenden Conick, die onse staat soo verre heeft geeert, dat hy de aenbiedinge van onse Interpotsiie, geaccepteert heeft: Maer met Vwe Hono^es. blyuen wy gestadigh op de seluetermenes, als doen wy eerst begonnen, sonder datter eenige sekerheyt, noch aparentie is, van geaccepteert te sullen werden.

Wy hebben ons oorloff, vanden Coninck alrede geoptineert, ende hebben syn Mag^t. gelaten: Vol van een goede wil, en dispositie, om een juste, & Redelycke accomodatie te accepteeren.

Wy syn oock van hem gescheyden, met een goede satisfactie, aengaende het point, vande Evangelische Protestantse Religie: Ende dat op de aenbiedinge, die hy ons onlangs heeft toegestaan, aen hem te doen.

Ende aengaende t'Regbt vanden Coninck, ofte Prerogatiue, de vryheeden, & de priuileges, van dat Coninckryck, van het Parleament, ende alle de onderdanen: Daer en is geen twyffel, dat so wanneer syn Mag^t. satisfactie is gedaen, hy desgelyx oock satisfactie sal doen, aen een ygelyken. Maer S^rs. wy en konnen hier niet

langer

langer vertoeuen, ten ſy Vwe Hono^es., onſe interpoſitie gelieuen aentenemen ſonder welck wy ongebruykelyck zyn: Ende hier wt ontſtaat de Reeden: Dat onſe Heeren, en ſuperioren ons belaſt hebben, in ſulken geual, ons oorloff te nemen, en wederom naer huys te keeren: Tot voldoening dan van deeſe laeſte plight; ſoo ſyn wy nu hier voor u gecomen u verſekerende: Dat wy noyt en ſullen af laten, te wenſen dat dit Coninckryck (dat hier te vooren ſo floriſant was,) een accomodatie, en vrede genieten magh, twelck is, en blyuen ſal: niet alleen proffitabel, maer oock ſeer nootſakelyck.

Dit papier en was niet ondertekent by S^r. *Alberte Ioachimy*, hoe verre hy inde andere dingen van deeſe negotiatie geconcordeert heeft, is beter aen Vwe Ho: Mog: als aen ons bekent.

Mogende Heeren,

Hier word bekent, dat deeſe mediatie niet geaccepteert en was, en nochtans makenſe haer ſeluen, niet alleen mediators, maer oock Reghters: En prononcieren een ſententie, tegens beyde de Coninckrycken, die beyde geintreſſeert ſyn, ſoo wel inde tractaten, als inden oorlogh, ſonder datſe vant Coninckryck van *Schotlandt* oyt gehoort waren, noch aen haer eenigh addres hadden gedaen.

De

De woorden van dit papier, geuen ſoo veel te kennen : als datſoodanige acten van injuſtitie aen ſyn Mag^t. ſyn gedaen, waer door hy met geregtegheyt, doen magh, t'geen hy doet, totter-tyt dat hem ſatisfactie gegeuen wordt: Ende dat de blaem, en injuſtitie, op het Parlament leght, in Reſpect, datſe inde eerſte plaats deeſe ſatisfactie niet en hebben gegeuen : Daerſe wiſten, dat inde tractaten, (ſelff met ſyn Mag^ts. Conſent) de Propoſitien, aengaende de Religie, de Militia, & *Yrland*, eerſt verhandelt ende geconcludeert moeſten worden.

Ende inderwaerheyt, het ſchynt ons vremdt tee weeſen : hoe dat haer lieden ſoo welbekent was; de preuilegien, ende prociduren, vant Parlament, (int welck zy (in hare brieuen) ſoo ſeer miſnomen ſyn geweeſt) ende de vryheden vande onderdanen hier; ofte hoe zy ſowel verſe kert ſyn, van ſyn Mag^t. intentien : datſe ſoo volkoomen een oordeel Prononcieren : dat ſyn Mag^t. in deeſe ſaeck ſatisfactie geuen wil : daer nochtans het Parlament, op de obſervatien van ſyn Mag^ts. Prociduren, tot noch toe, niet en weeten, hoe datſe ſyn Mag^t. ſatisfactie ſouden Connen geuen, t'en waer datſe Renonceerden,

ſoo

ſoo wel de Privilegien van t Parlament, als dè vryheyt vande orderdanen.

Corts na het, ouerleueren van dit Papier, aen beyde de huyſen van t' Parlament ſoo is het ſelue, door de directie vande Ambaſſadeurs, gepubliſeert geworden, door den druck; ende niet tegenſtaende, dat het inde huyſen vant' Parlament geſproken, ende ouergeleuert was, inde franſche taal, ſoo was het by haar nochtans getranſlateert, ende gepubliceert, inde Engelſche tale: indien de materie van dit papier getoucheert hadde gehadt, de honeur, oft intereſt van hare ſuperioren; ſo en ſoude het ons ſoo vremt niet geſchenen hebben, als het ons nu doet indeeſe ſaeck, twelck alleenelyck is, om een interpoſitie tuſſchen anderen: daer deſelue door de voorgenoemde Redenen, by het eene Coninckryck niet geadmitteert en konde worden, en was niet ſoo veel als verſoght by t' andere Coninckryck.

Dit is haer affcheyt van ons geweeſt, ende ſoo haeſt als de huyſen van t' Parlament, hare intentien verſtonden; van wederom naer huys te keeren: ſoo gauenſe ordere, dat de gewoonelycke honeur, ende Reſpect van Ambaſſadeurs,

aen

aen haer gedaen ſoude werden, het welck oock al ſoo geſchiet is.

Moogende Heeren,

De huyſen van t' Parlament (wt hare ernſtige begeertten, om een Reght verſtand, en mening, te Continueren, tuſſchen haer ſeluen, ende uwe *Ho*: *Mog*:) hebben haerſeluen verbonden gedaght, om deeſe waeraghtige Relatie te maken, gelyck als naer de plight van vrindſchap, (in ſodanigen ſaack als deſe is) niet anders van ons verwaght moght worden, van ſoo goede vrinden, en oude geallieerden; ende dat door het Reghte verſtant van hare Prociduren in deeſe Ambaſſade, alle orſaken, en materien van ſuſpitien, Weggenomenmogten worden van uwe *Ho*: *Mog*:

De aenbiedinge van mediatie van die Republique, was noyt by ons gedaght on acceptabel te weeſen; want daer en is geen Republique noch Staat inde werelt daerwy groter oorſaecktoe hadden: om meerder Credit toe te geuen (en dat met de minſte jalouſie, in deeſe Cauſe) als aen uwen Staat.

Ende op dat het deſgelyx oock aen Vwe Ho: Mog:

Mog: moght blycken, dat geene van onſe actien (in deeſe tranſactie als ſy meenen) eenige Regte oorſaeck geuen Con, om de minſte blaem te leggen, op de ſincereteyt van onſe deuoyren, int optineren van een goede, en gelukige vreede, twelck het gene is, dat wy altyt op het Ernſtighſte begeert hebben; ende daer wy dagelycks noch om bidden en arbeyden.

Aengaende deeſe ſaeck int particulier, wy ſoudent gants onnodigh gedaght hebben, om daer yts van geſeght te hebben aen Vwe Ho: Mog: t'en waer dat de materie vande twee laeſte audientien van uwe Ambaſſadeurs, ſulx gerequireert hadden.

Wy en Connen niet begrypen dat Vwe Ho: Mog: anders ſoude Connen dencken vande Parlamenten van beyde de Koninckrycken, dan datſe gants geuoelyck waren vande miſerien van een inlandtſchen oorlogh, en datſe wel Conden weeten, dat de Continuatie vandien (ſonder een abſollute nootſakelyckheyt) ſtrecken moeſt, tot prejuditie vande onderdanen, ende al-

ſoo van haerſeluen: in Reſpect, datſe medegeuoeligh moeſten weelen vande ſmart, ende dragen de laſt vandien, meer dan eenige andere.

Ende op dat Vwe Ho: Mog: te beter moghten weeten, hoe datſe van deeſe Papieren ſullen oordelen, ende alſo vande ganſche materie vande tegenwoordige diſtractien, en miſerien, ſo wel in dat, als in ſyn Magts. andere Koninckrycken; ſo en ſal het niet onnut weeſen, om Vwe Ho: Mog: op ditmael t'en deele bekent te maken, met de oorſaeck ende manier, hoe dat het tot deeſe tegenwoordige diſtempers is wtgebroken.

T'is wel geweeten datter nu al ouerlang een Jeſuwyts deſſein in handen is geweeſt, ſo van Papiſten, als andere quade geaffectioneerde, tot de Religie, ende wetten van dit Koninckrick, om te ondermynen, (indien niet ouerſtolpen) de ware gereformeerde Religie, de wetten van deeſe Koninckryck̃, ende de vryheyt vande onderdanen. Dit deſſein was al veer geaduanceert,

voort'

voort' beginſel van dit tegenwoordige Parlament, ende wanneer voorgaende Parlamenten haer diuoyr deden om een Cure te apliceren, ſoo wierdenſe altyts opgebroken. Wanneerſe nu ſagen datſe in het Koninckryck van *Schotland* niet aparent en waren om te preuailleren, ſoo hebbenſe een proeff van gewelt gedaen aldaer, door een openbaren oorlogh, inden Jare $\frac{1638.}{1639.}$: en wanneerſe beuonden datſe op datmael niet bequaem en waren, om hare intentien dien wegh door te brengen: ſoo hebbenſe een vrede met *Schotland* gemaeckt, met een intentie om haer ſeluen door deeſe middel in een beter poſtuer van oorlogh te ſtellen. Deeſe tractaten wierden van haer gebrooken, ende een Parlament geroepen in dit Coninckryck, om inde maent van *April* 1640. te vergaderen. Hulp wierd hier begeert, om den oorlogh tegens dat Coninckryck te verniewen: en doen Zy oorſaeck hadden om te vreeſen: dat het Parlament haer in dien oorlogh niet en ſonde willen aſsiſteren: Soo hebbenſe t' Parlament opgebroken,

ende den oorlogh tegens *Shcotlandt* vernieut Contrarye de tractaten; Maer ſiende haer onmaghticheyt, ende het ſchotſe leeger geauanceert tot binnen in dit Koninckryck, ſoo is ten andere mael, een Parlament geroepen, om den aenſtaenden *Nouember* te vergaderen: Ende niet tegenſtaende dat deeſen oorlogh ondernomen, ende aengeuangen was wt oorſaeken, en Redenen, als hier geexpreſſeert is: ſoo hebben nochtans het Parlament (door een Ernſtige begeerte van ſyn Mag^ts. geluck ſaligheyt, ende de vrede van ſyn Koninckrycken) op haer genomen de betalinge van beyde de legers. Gauen oock deſgelyx haer beſte aſsiſtentie, om die differentien te verenigen, twelck beyde (door de ſegeninge goodes) is volbracht geworden. Maer gedurende de tyt van deeſe tractaten, (niet tegenſtaende de betalinge die het Parlament deed aen beyde de legers) ſoo hebbenſe nochtans int heymelyck Meſſageers geſonden, en middelen gebruyckt, om beyde die legers te ingageren tegens het Parla^mt.

tragtende

tragtende om deſelue, (tot dien ende) vande noorder quartieren naerder aen *Londen* te brengen: haer diuoyr hierin, met het Engelſche leeger, wierdt gepreuenteert, door een tydige ontdeckinge, en haer hoop van het ſchotſe leger was gefruſtreert by de weygering, vande groote aenbiedinge diemen haer tot dien ende heeft gedaen.

Ende doenſe ſagen dat de broederlycke Reſpecten van het eene Koninckryck, aent' ander een Vnie had voortgebracht en buytten hoop waren, dat het Parlament van Engeland, tot hare deſeinen ſoude ſubmitteren, en dat dit Parlament niet gediſſolueert en Conde worden, ſonder Eygen Conſent: ſoo hebbenſe haer deſſeyn veruolght, door een openbaren oorlogh, int Koninckryck van *Yrlandt*, tot de onderganck van het meeſtepart vande Arme onnooſele gereformeerde aldaer. Ende naer datter Continantie aldaer aende Rebellen gegeuen was, ſo bragtenſe ſoo veel te wege dat ſyn Mag^t. met gewapende mannen

nen

nen gecomen is int Parlament, ſo als t' ſittende was, om met gewelt daer wt-terukcen vyff van hare leeden, waeraf miſſende, doordien dat deeſe parſonen op datmael niet daer en waren, ſoo hebbenſe naderhand tegens t' Parlament van Engeland gedeclareert, door een openbaren oorlogh; Ende als het Koninckryck van Schotlandt, ſich met Engelandt inde ſelue Cauſe vertoonden: Soo hebbenſe gebruyck gemaeckt vande Yrſche Rebellen, van Papiſten, ende vander Biſſchoppen aenhanck, tegens de Parlamenten van beyde de Koninckrycken. Deſgelycks maectenſe gebruyck van diuerſe parſonen, die lange voorden oorlogh, int Parlament beſchuldight waren van ſeer hoge, en groote Crimen.

Wanneer beyde de Coninckryken, wt deeſe, ende meer andere Redenen, nu oorſaeck hadden om te gelouen: dat de auteurs, ende brandſtokers van dit deſſein, door geen aparent ſucces van haer voorneemen geremoueert Conde worden: Soo hebben de Parlamenten van beyde

de

de Coninckrycken, ſeer nootſakelyck gedaght: Dat de onderdanen van ſyn Magts. dry Konincryken, dat Nationale Verbond, ſouden ingaen, daer hier te vooren af gementioneert is, waer in de ſinceriteyt van hare intentien is geexpreſſeert, tot dien ende hebben wy t'ſelue aen Vwe Ho: Mog: geſonden: En oock om te mogen weeten; Dat wy gereſoluert ſyn, (door de aſsiſtentie van Godt Almagtig) deeſe Cauſe nimmermeer te verlaten, noch te abandonneeren, door geen werelts Reſpect, wat het oock ſoude mogen weeſen.

Door deeſe cortte Relatie, vertonen ſich aen Vwe Ho: Mog: de conſtante Reſollutien, ende de onuermoyde diuoyren; vande vianden van beyde de Koninckrycken: Dat wannerſe naer het verſlytten van veel arbeyt, en tyt, haer begeerten niet en konden effectueeren, onder pretentie van wettelyck, en Reght; ſoo hebben ſy het ondernomen, door een openbaren oorlogh, ontrent ſeuen Jaren geleden:

den : Twelck van haer meeſtal die tyt tot nu toe, is gecontinueert geworden, in d' een of d' ander van ſyn Mag^ts. Coninckrycken, tot dat het nu binnen deeſe weynich Jaren is gebracht, en noch gecontinueert wordt, in alle de dry Rycken te ſamen.

Hier wt Connen uwe Ho: Mog: oorſaeck nemen, om te Conſidereren of de Parleamenten van beyde de Koninckricken, eenige andere wegh of middel is gelaten, om een vrede te Procureeren : anders als hare wapenen neder te leggen, en haer ſeluen te ſubmitteeren op ſoodanige Conditien, als deeſe Perſoonen haer ſullen willen gunnen.

Syn nu de aenſtigtingh, en voortquehingh vande yrſche Rebellye, het gebruyhen vandeeſe yrſche Rebellen, van papiſten, en van geaccuſeerde Parſonen, bequame middelen om de gereformeerde Religie, ende de wetten vandeeſe Koninckrycken te preſarueren, gelyck als by haer gepretendeert wordt? en deſgelyx, ingeual

dat

dat deeſe ſouden prevailleren, binnen, deeſe Koninckryckē, wat ſouden die geenen te verwaghten hebben (die daer begeren te Continueeren, int beſchermen vande gereformeerde Religie, ende de wetten van haer vaderlandt) in exempel vande onnoſele gereformeerden in *Yrlandt*, die haer noyt de minſte oorſaeck van vertoorningh en hadden gegeuen, t' ſy door t' opoſeren van haer deſſein, noch door enige andere middelen.

Ho: en Mog: Heeren,

De huyſen van t' Parlament en willen niet, dat Vwe Ho: Mog: ſouden dencken, datſe deeſe corte Relatie gemaeckt hebben, als een dingh dat volcomentlyck voor ü ſoude vertonen, de gehele Cauſe, en materye van deeſe oneenigheyt: Twelck zy tot een Claerder ſatisfactie van Vwe Ho: Mog: en vande ganſche werelt, (aengaende de Regtuaerdigheyt van haer Cauſe, ende de nootſakelyckheyt, en manier van hare

beſcherminge,) Refereren tot een andre tyt: Des geſgelyx oock de proceduren vande onlangs gehoude tractaten van vrede tot *Vxbridge*: Maer hebben dit alleen gedaen als in Relatie van Vwe Ambaſſade, en op de materye vande twee laeſte papieren van Vwe Ambaſſadeurs; waer in de Continuatie vande tegenwoordige diſtractien ſchynen geleght te worden, ten laſte van de Parlamenten van beyde de Koninckrycken.

Ho: en Mog: Heeren,

Het Parlament blyft opt hoogſte verſekert: dat Godt te ſynder tyt vertonen ſal aende werelt, hare opregtigheyt in deeſe Cauſe: Gelyck hy alreets in een groote mate gedaen heeft, aen alle die genen die onpartidige aenſchouwers van hare daden ſyn geweeſt. Deeſe Declaratie hebbenſe geſonden wt een begeerte datſe deſgelyx Reght mogen Staen, in het oordeel; Ende inde opinie van Vwe Ho: Mog: ſo

in

in deeſe ſaeck, als in t' gene dat aengaet hare Receptie van Vwe Ambaſſadeurs.

Phillip Wharton
Orateur van het huys vande Lords *pro Tempore.*

Willem Lenthall
Orateur van het huys vande Communen, vergadert in het Parlament van *Engelandt.*

FINIS.

Door de ongewoonheyt vande Nederlandſe taal te drucken ſo ſyndaer eenige fautten ingeſloopen die gebetert Konnen worden als volght.

PAge 2. *lin:* 5. *leeſt* geereformeerde. *p.* 3. *l.* 12. *leeſt* Vwe. *p.* 5. *lin:* 12. *leeſt* gearriueert. *p.* 6. *l.* 4. *leeſt* weederom. *p.* 7. *l.* 12. *leeſt* eenigh. *l.* 16. *leeſt* weghgenomen. *p.* 8. *l.* 2. *leeſt* leuerende. *p.* 10. *l.* 14. *leeſt* vlaggen. *ib. l.* 20 *leeſt* ongemerckt. *p.* 14. *l.* 5. *leeſt* Konnen. *p.* 18. *l.* 3. *leeſt* verklaert. *ib. l.* 5. *leeſt* heeft. *p.* 20. *l.* 8. *leeſt* de. *p.* 21. *l.* 15. *leeſt* beſchuldigen. *p.* 21. *l.* 19. *leeſt* heeft. *p.* 22. *l.* 16. *leeſt* blyft. *p.* 26. *l.* 9. *leeſt* andere. *p.* 31. *l.* 18 *le.eſt* degenen. *p.* 34. *l.* 22. *leeſt* geloofs. *p.* 36. *l.* 6. *leeſt* Coninck. *p.* 36. *l.* 8. *leeſt* interpoſitie.